

Incretines

Pathofysiologie

J.Heijster
Internist
21102010

• **Waarom Incretines bij type 2 diabetes**

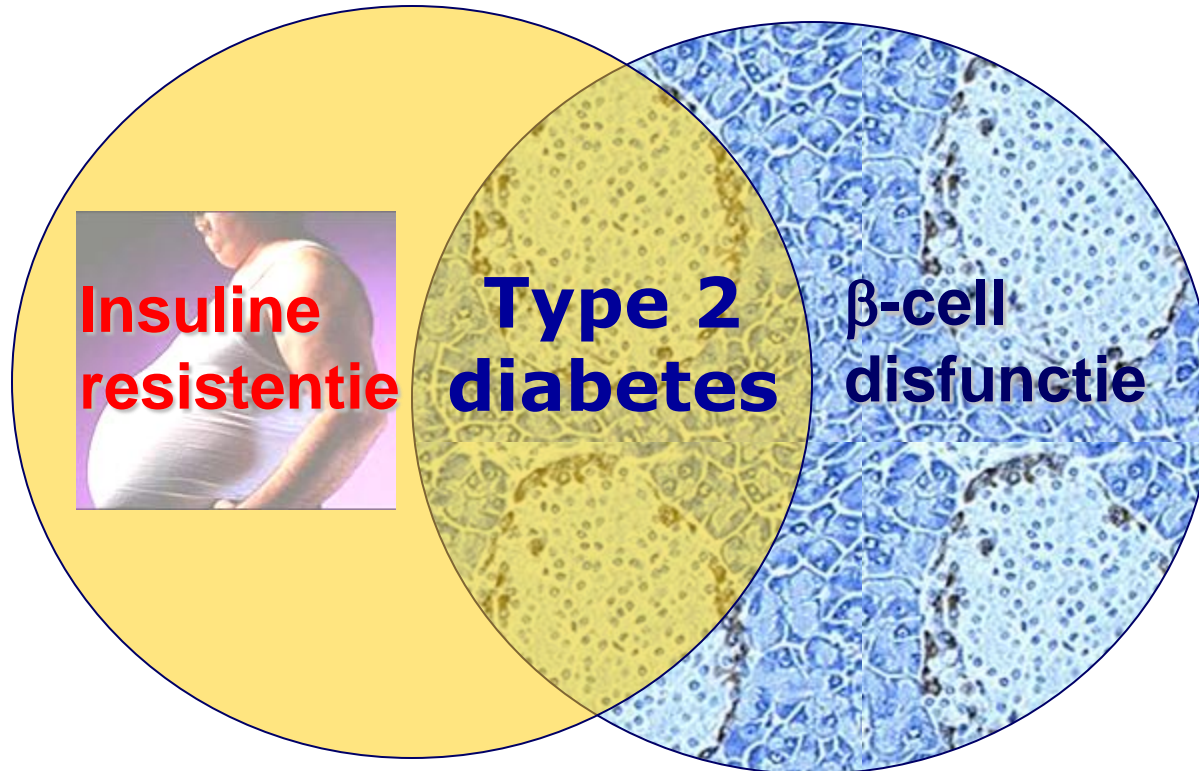
- Wat zijn incretines
 - Hoe werken incretines
 - Resultaten GLP-1
 - Bijwerkingen GLP-1
 - Samenvatting
- *Nieuwe behandelmogelijkheden;*
- ✓ *Welke patiënten?*
 - ✓ *Praktische aspecten*
 - ✓ *Welke afspraken maken we?*

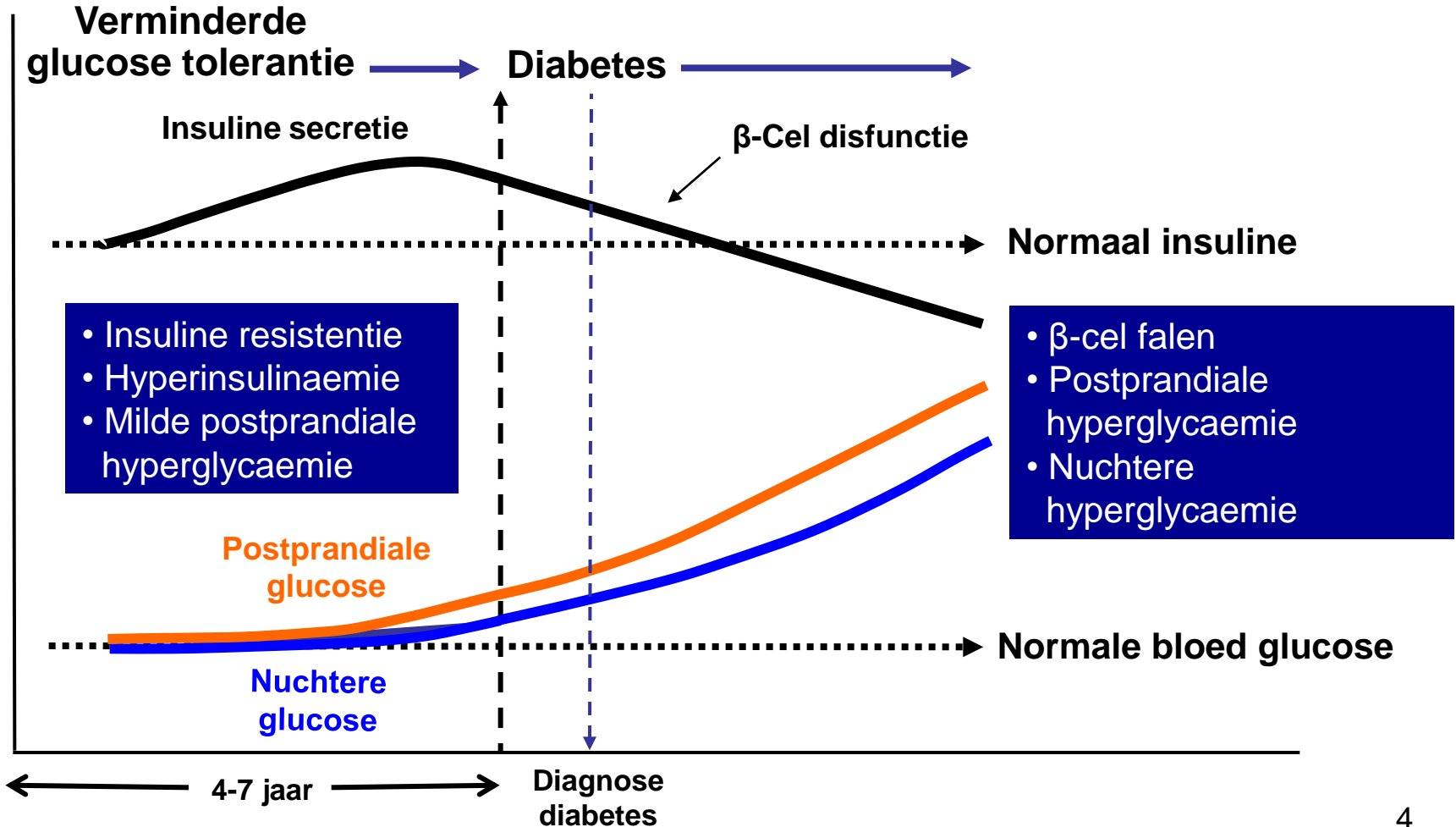
Wat is diabetes mellitus type 2?

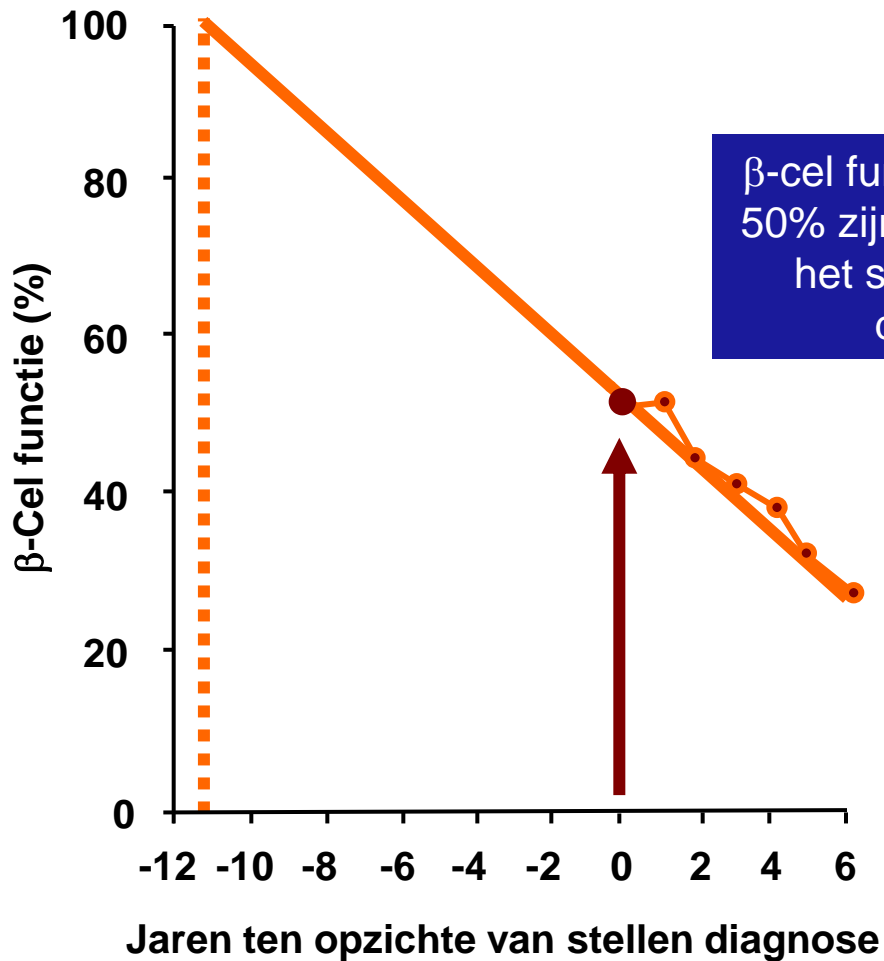
Een progressieve metabole ziekte
gekenmerkt door:

Natuurlijk beloop diabetes mellitus type 2

Afname β -Cel functie bij diabetes mellitus type 2

β -cel functie kan al met 50% zijn afgenomen bij het stellen van de diagnose

β -cel functie neemt af met ca 6% per jaar

Orale behandeling diabetes mellitus type 2 (NHG)

Acarbose
Remt opname uit darm

-

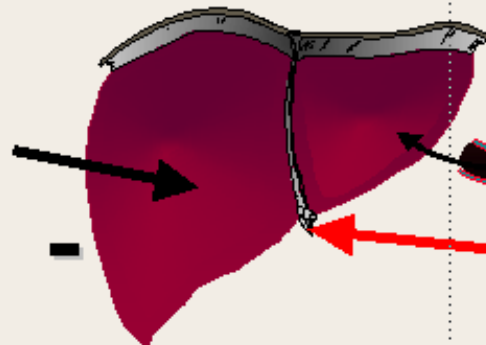
Insulin
(I)

+

Sulphonylurea
Stimuleert insuline secretie

Metformin
Afname hepatische
glucose output +
enig effect op insuline
resistentie

-

-

Thiazolidinediones
Afname Insuline Resistentie

-

+

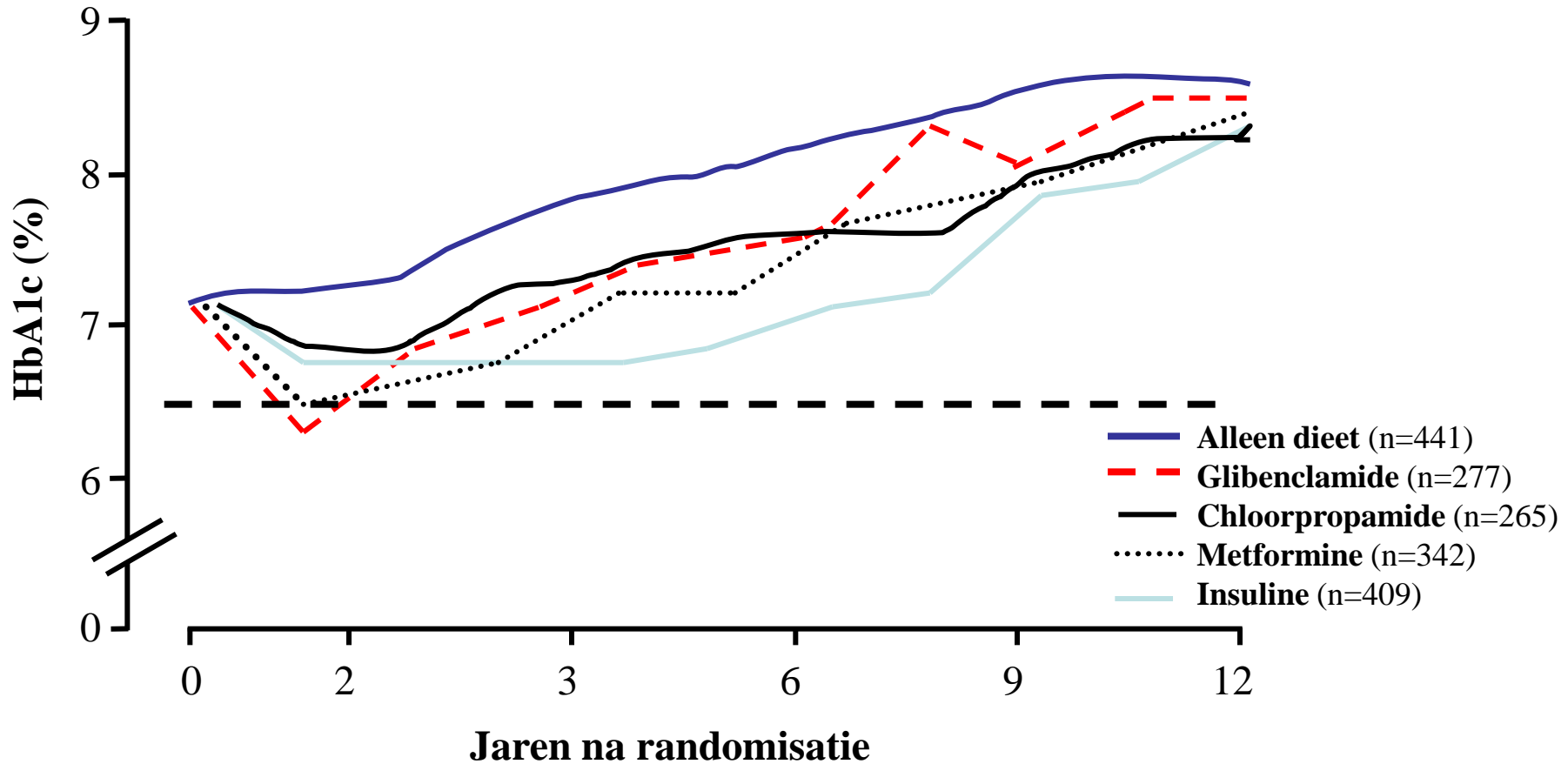

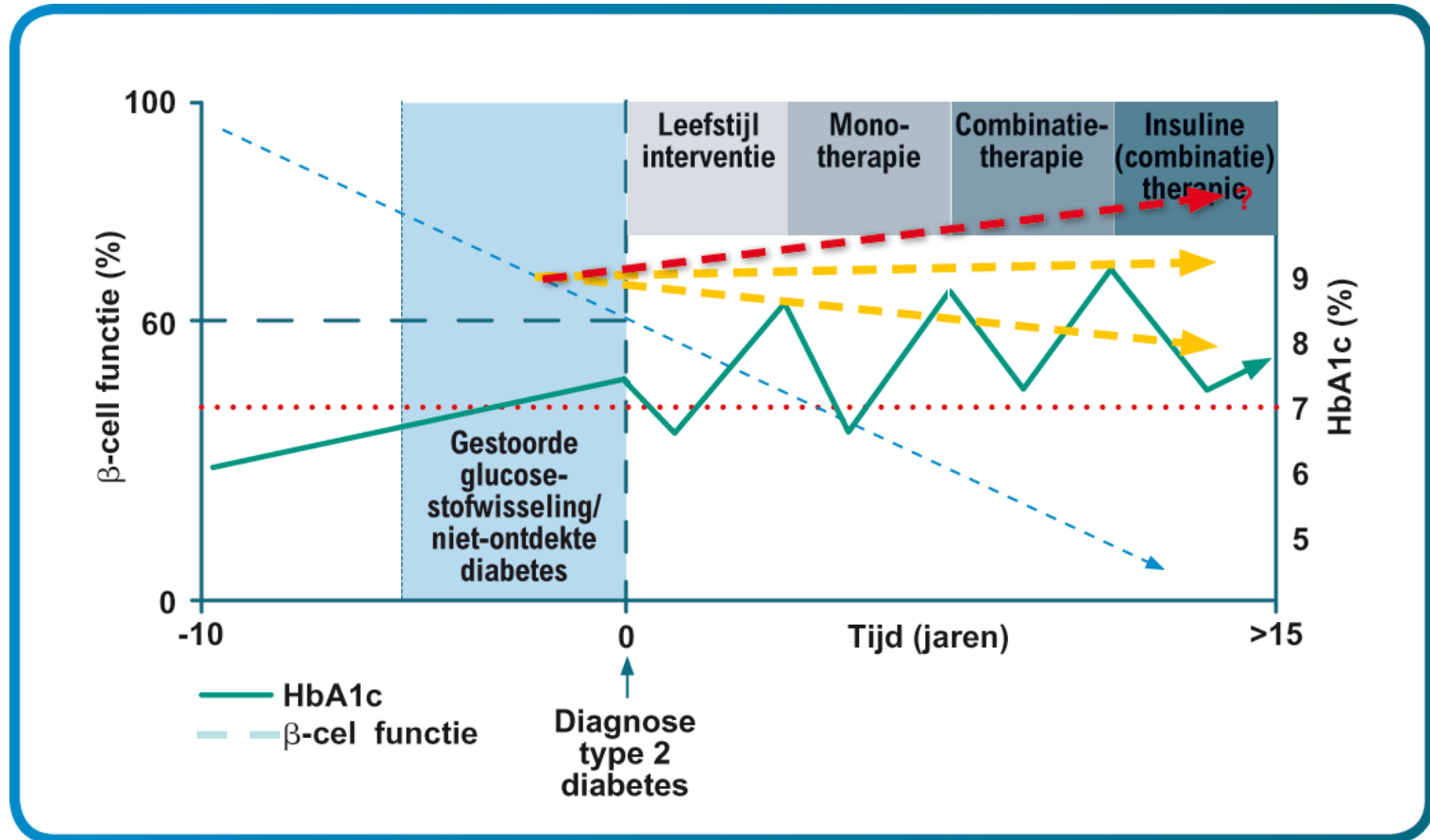
4-stappenplan NHG (vervolg)

- Stap 3 eenmaal daags insuline toevoegen
aan orale bloedglucoseverlagende
middelen
- Stap 4a tweemaal daags NPH-insuline of mix-
insuline
- Stap 4b viermaal daags insuline

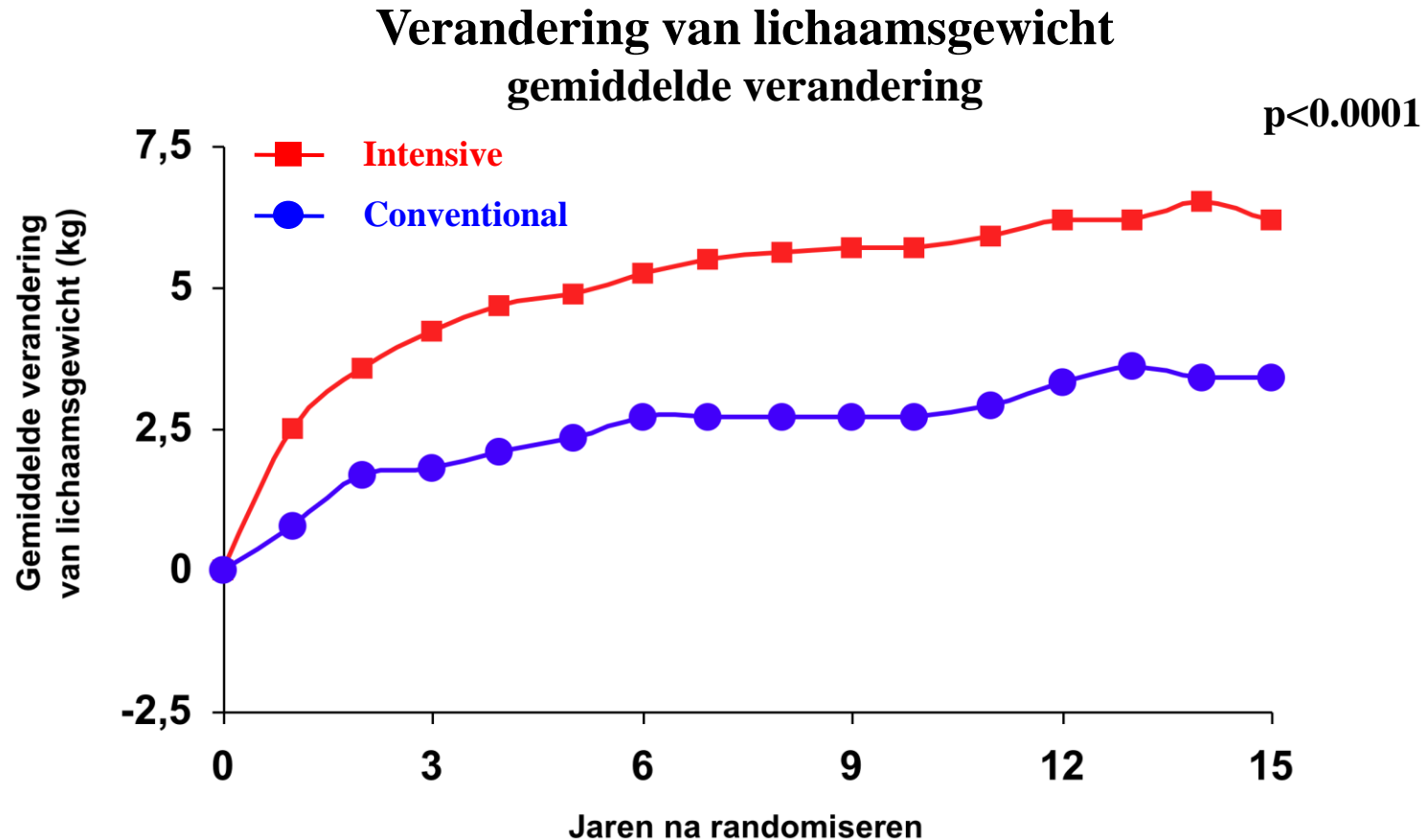
Therapie faalt bij de progressie van DM2

Progressie van β -cel disfunctie bij T2DM: implicaties en toekomst

Lichaamsgewicht neemt toe onder SU, TZD en insuline.

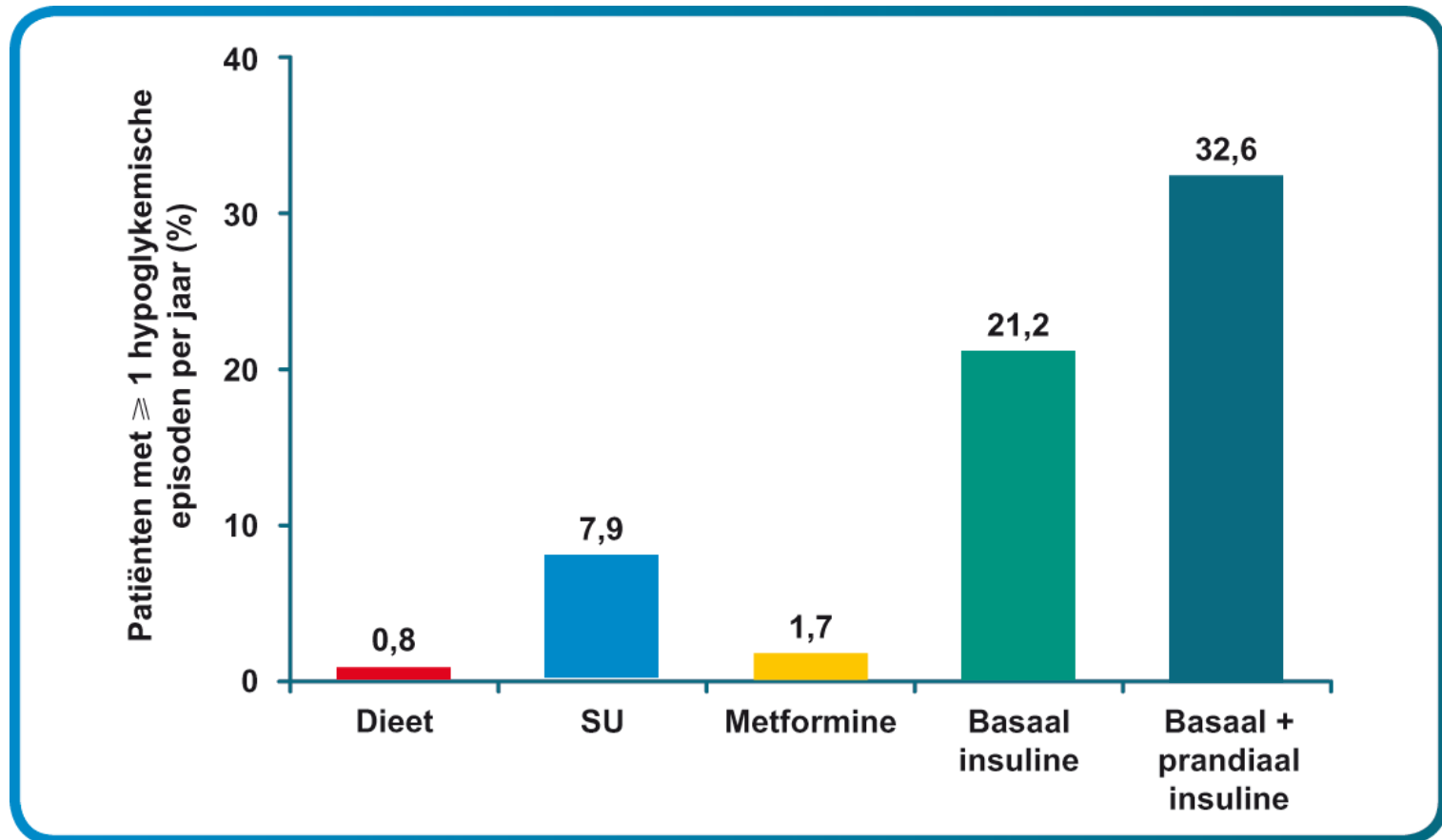
Conventionele therapie=alleen dieet; Intensieve therapie=sulfonylureum or insuline.

Adapted from UKPDS 33. *Lancet*. 1998;352:837–853.

Heller S. *Diabetes Res Clin Pract*. 2004;65S:S23–S27.

Risico op hypoglykemieën

Bij de progressie van Type 2 Diabetes:

HbA_{1c}, FPG en PPG verslechtert

gewichtstoename

CVD risico neemt verder toe

Bèta-celfunctie gaat achteruit

Veiligheid & Gemak (behoefte vanuit patiënt)

Wat kunnen we hieraan doen?

ADA

- Waarom Incretines bij type 2 diabetes

- **Wat zijn incretines**

- Hoe werken incretines

- Resultaten GLP-1

- Bijwerkingen GLP-1

- Samenvatting

- *Nieuwe behandelmogelijkheden;*

- ✓ *Welke patiënten?*

- ✓ *Praktische aspecten*

- ✓ *Welke afspraken maken we?*

- *Glucagon-Like Peptide-1 (GLP-1)* en *Glucose-dependent Insulinotropic Polypeptide (GIP)* zijn twee belangrijke incretinehormonen in het menselijk lichaam
- Beiden zijn relatief kleine eiwitten (30 en 42 aminozuren)
- Uitgescheiden in de L- en K-cellen in het darmstelsel (GLP-1: ileum, colon GIP: duodenum)
- In reactie op voedselinname (glucose-afhankelijk)
- Verantwoordelijk voor het zogenaamde “incretine-effect”

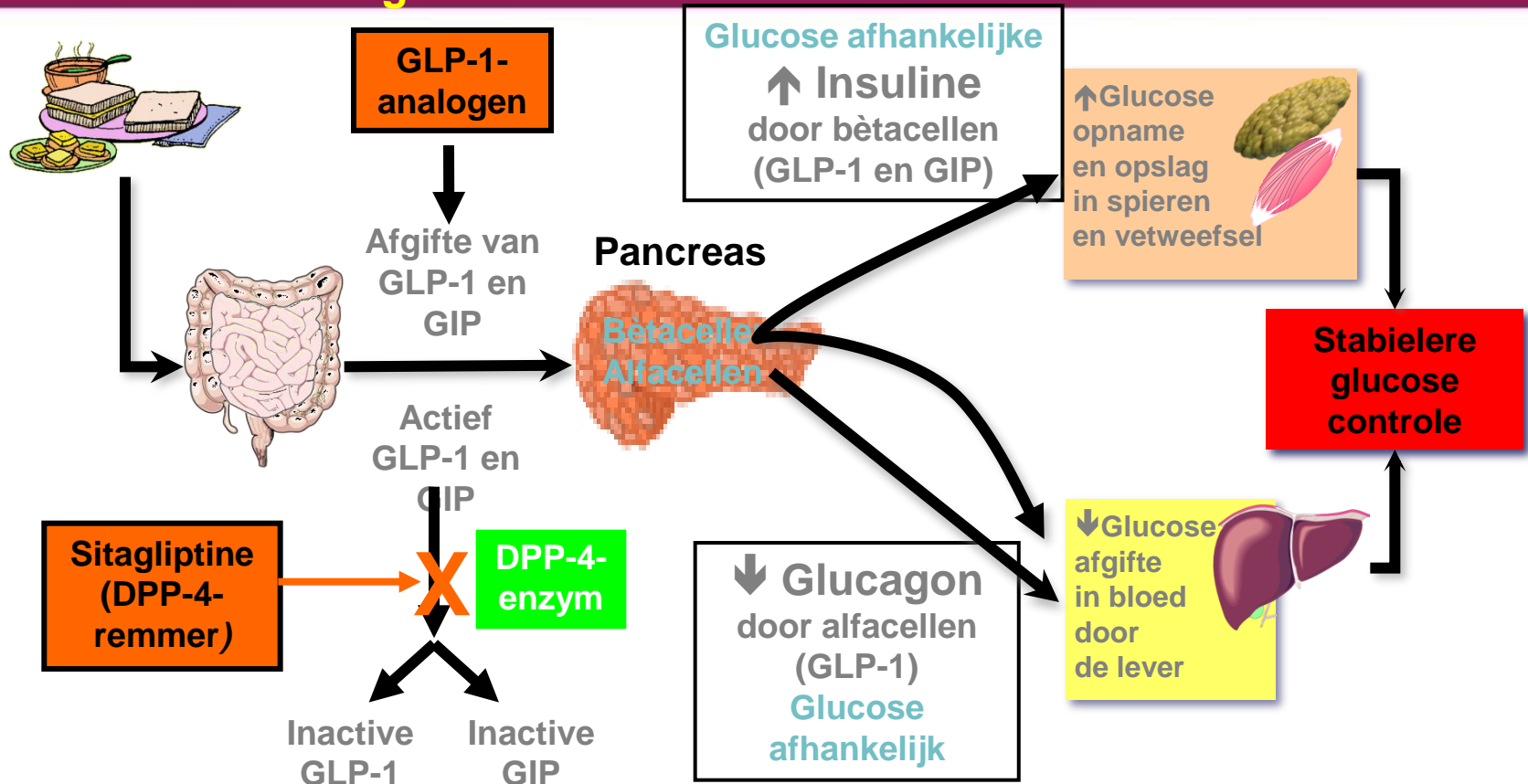
- Waaron Incretines bij type 2 diabetes
- Wat zijn incretines
- **Hoe werken incretines**
- Resultaten GLP-1
- Bijwerkingen GLP-1
- Samenvatting

- *Nieuwe behandelmogelijkheden;*
 - ✓ *Welke patiënten?*
 - ✓ *Praktische aspecten*
 - ✓ *Welke afspraken maken we?*

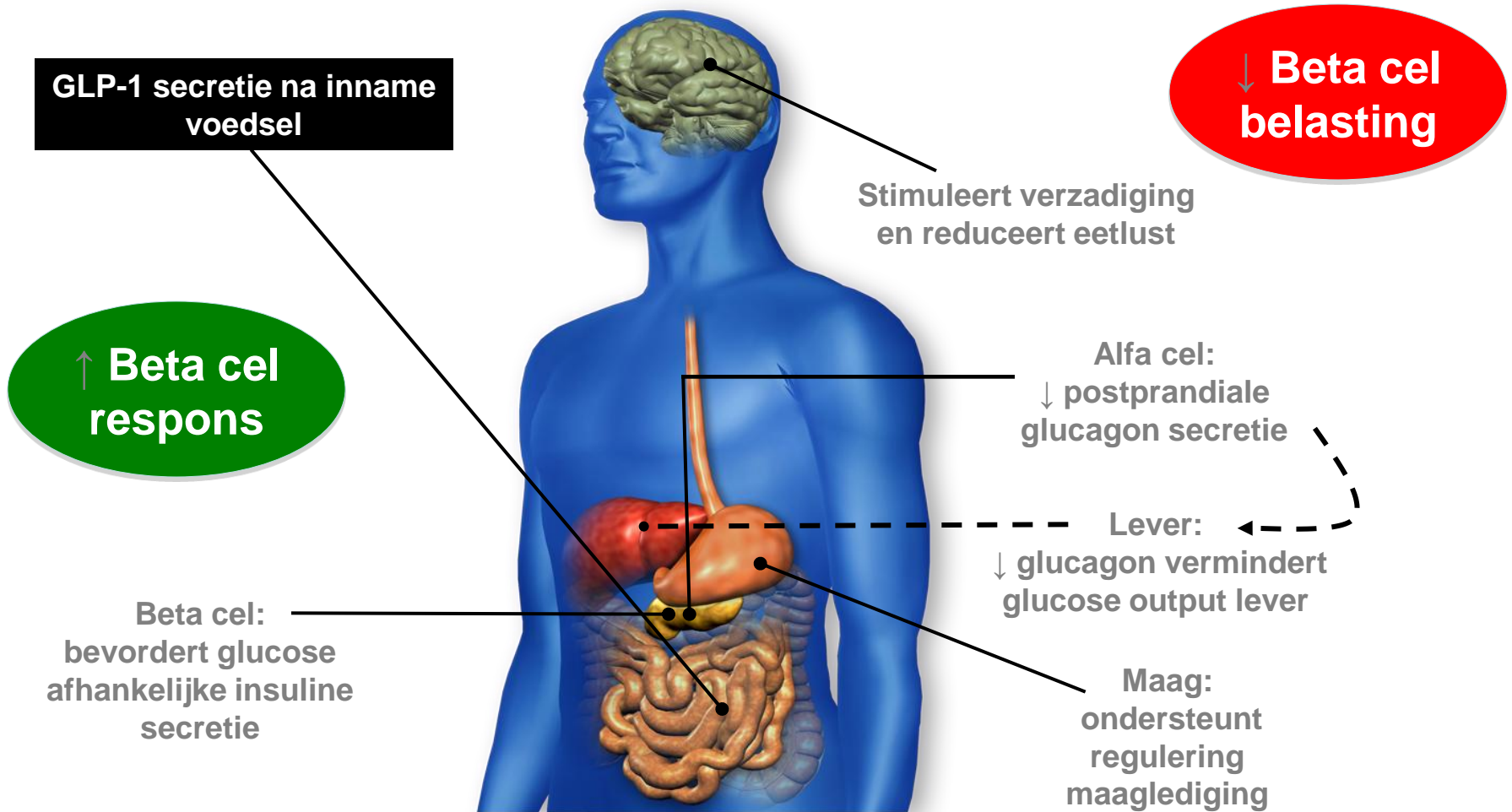
Werking van DPP-4 remmers en GLP-1 analogen

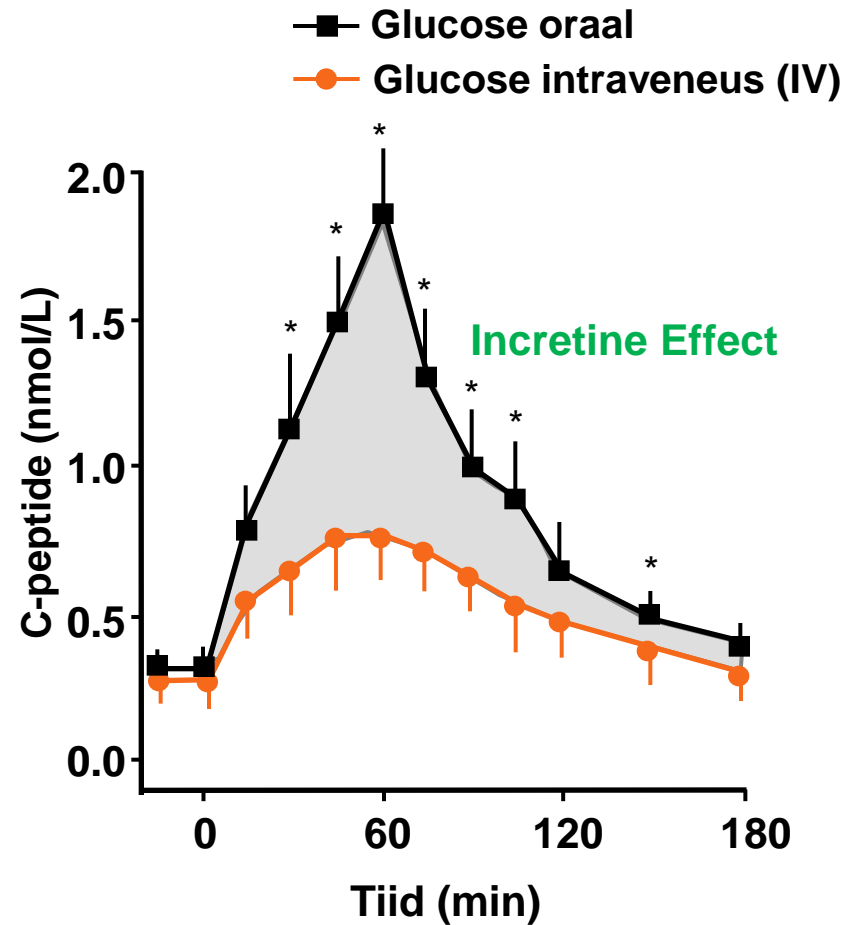
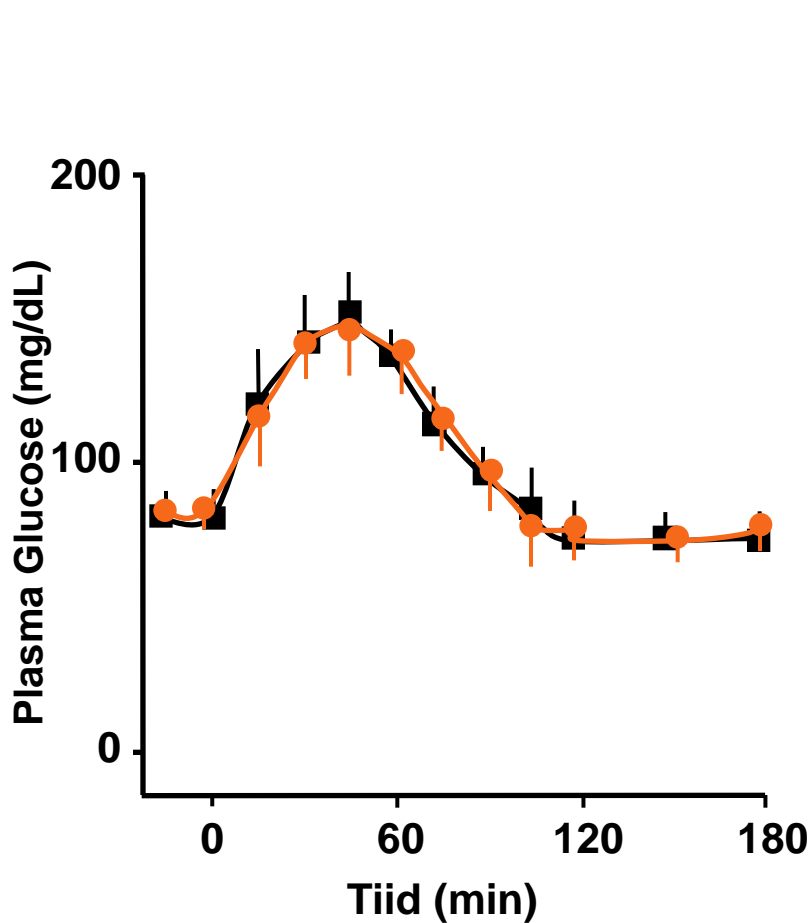
Inname van voeding

GLP-1 effect bij mensen

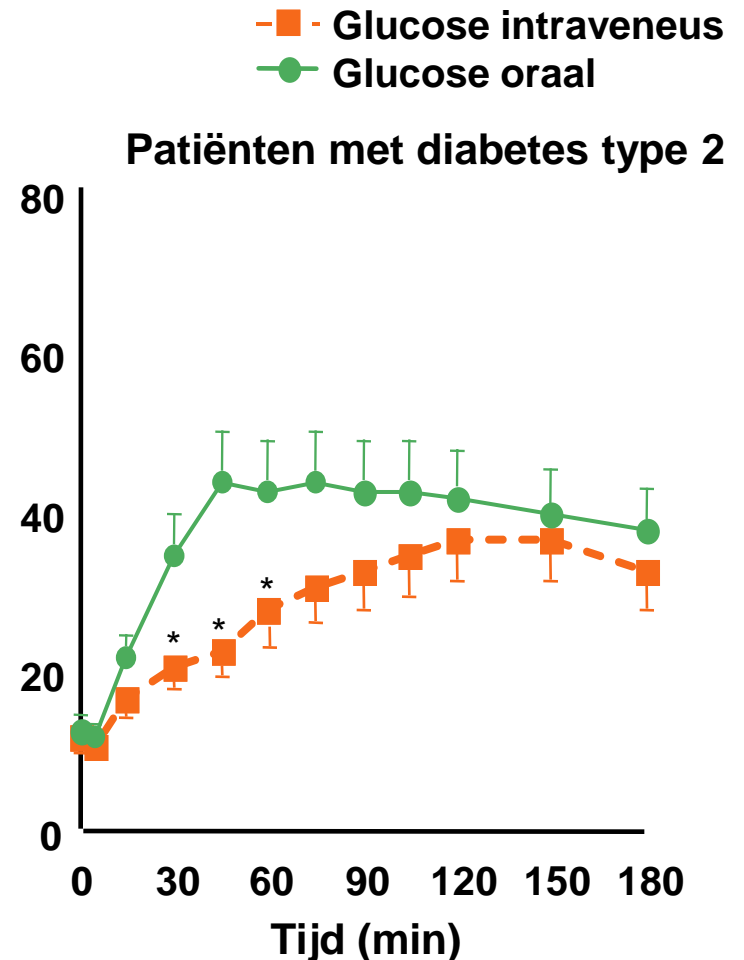
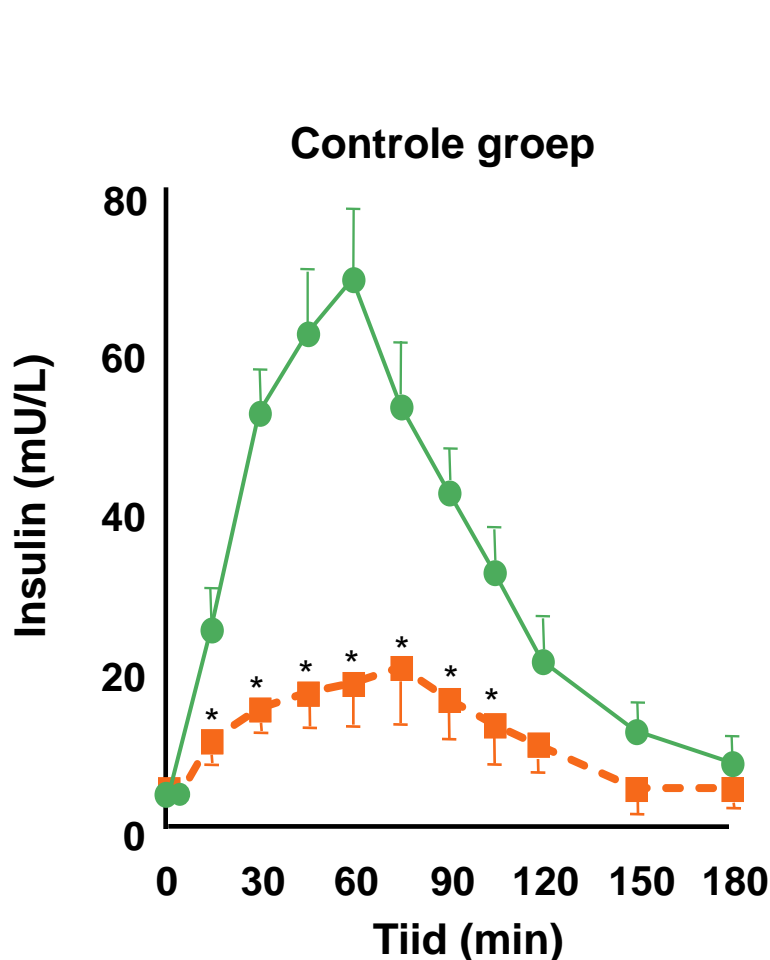
GLP-1 effect bij gezonde personen

N = 6; Mean ± SE; *P<0.05

Adapted from Nauck MA, et al. *J Clin Endocrinol Metab.* 1986;63:492-498.

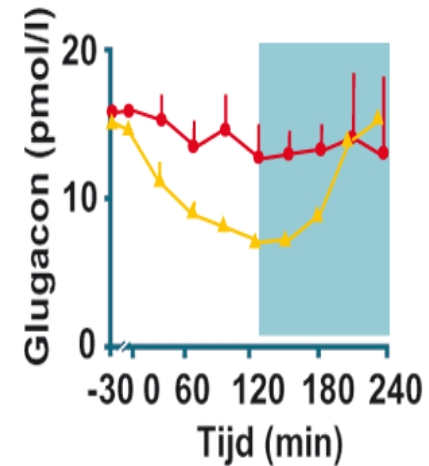
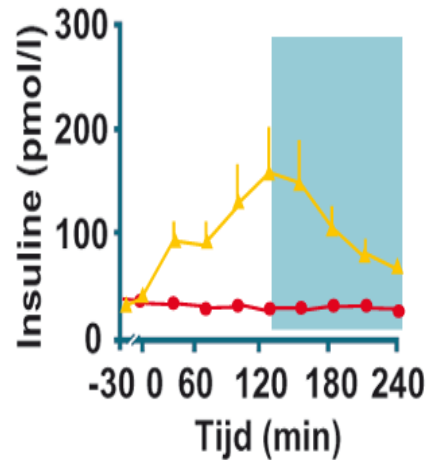
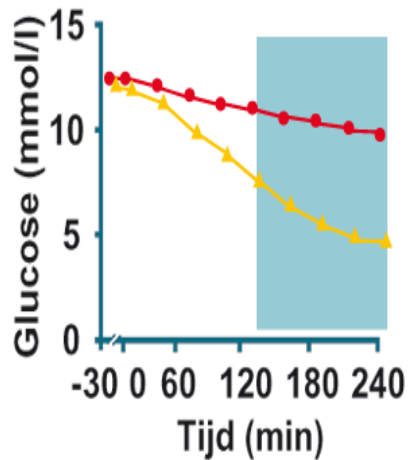
GLP-1 effect bij diabetes type 2

*p<.05 compared with respective value after oral load.

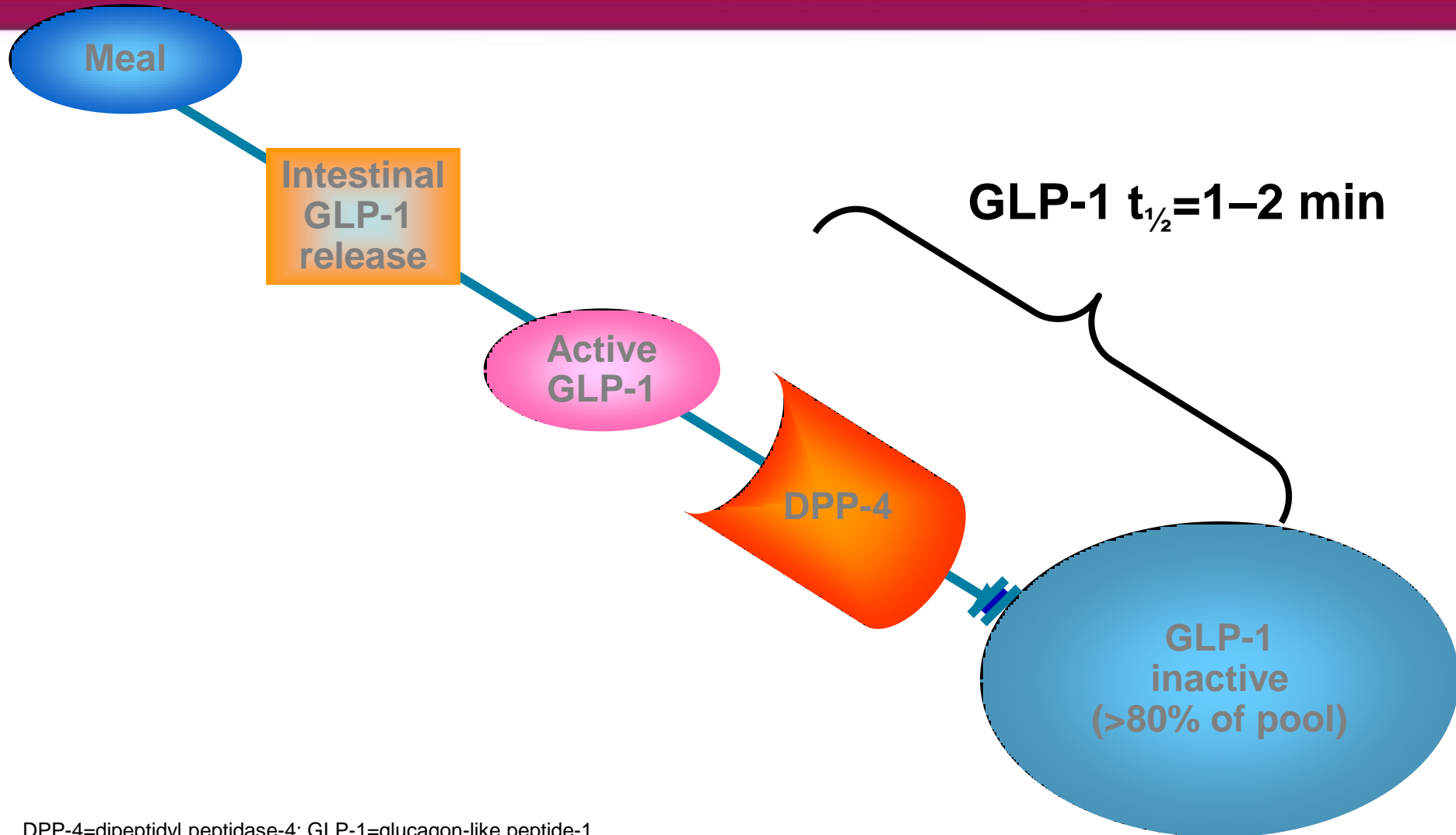
Nauck MA, et al. *Diabetologia*. 1986;29:46-52. Reprinted with permission from Springer-Verlag © 1986.

GLP-1 effect is glucose afhankelijk

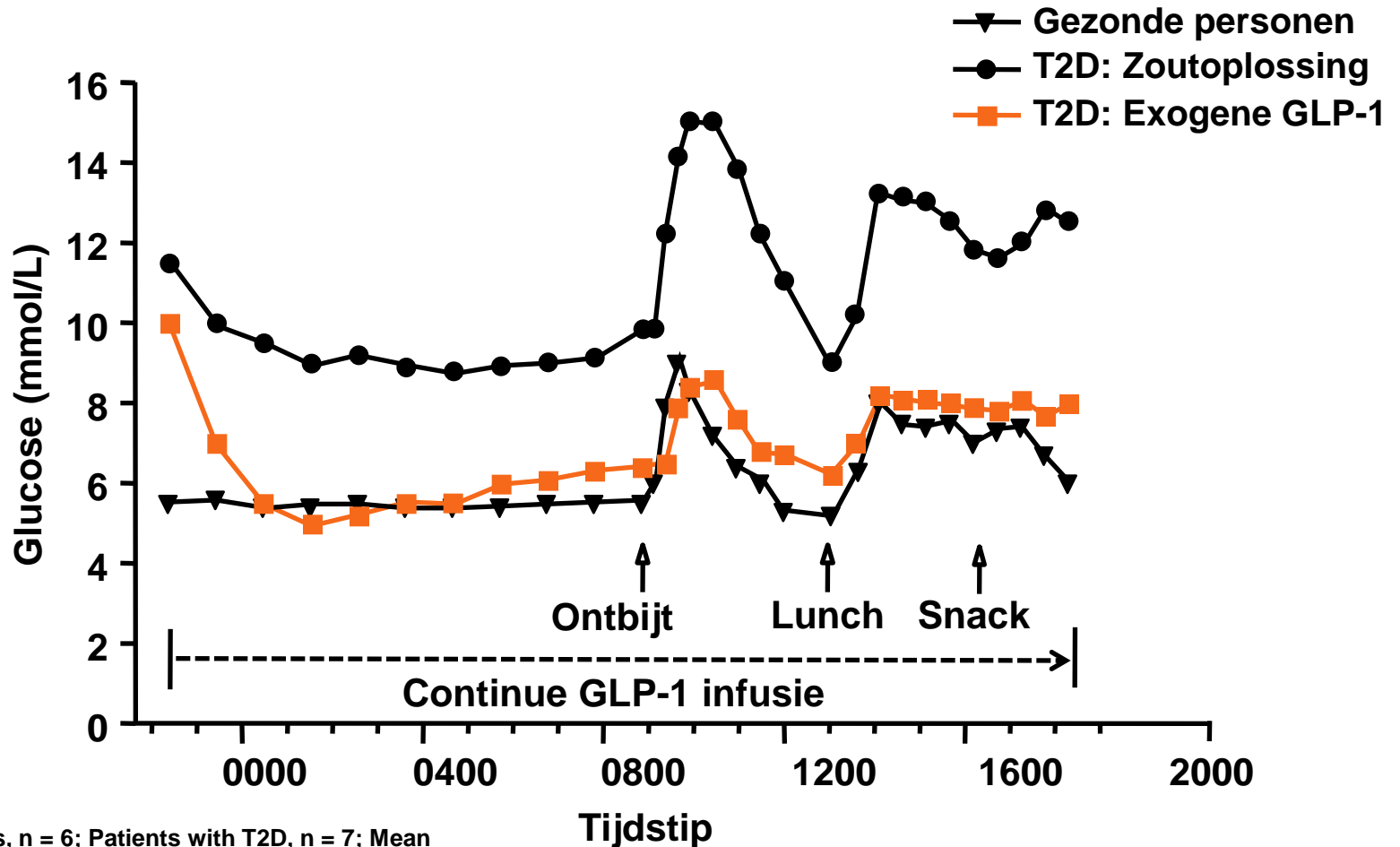

—●— Placebo infusie —▲— GLP-1 infusie

DPP-4 effect op GLP-1

Effect op glucose bij diabetes type 2 bij continue toediening van GLP-1

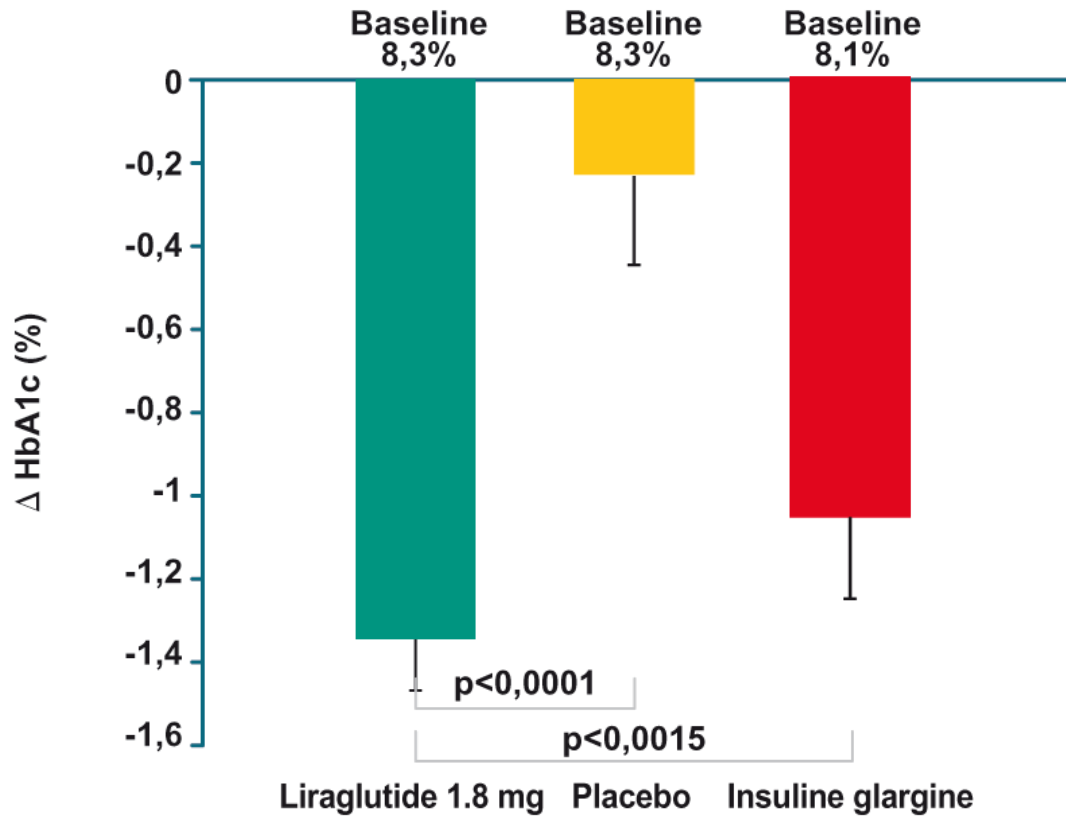
Programma

- Waaron Incretines bij type 2 diabetes
- Wat zijn incretines
- Hoe werken incretines
- **Resultaten GLP-1**
- Bijwerkingen GLP-1
- Samenvatting

- *Nieuwe behandelmogelijkheden;*
 - ✓ *Welke patiënten?*
 - ✓ *Praktische aspecten*
 - ✓ *Welke afspraken maken we?*

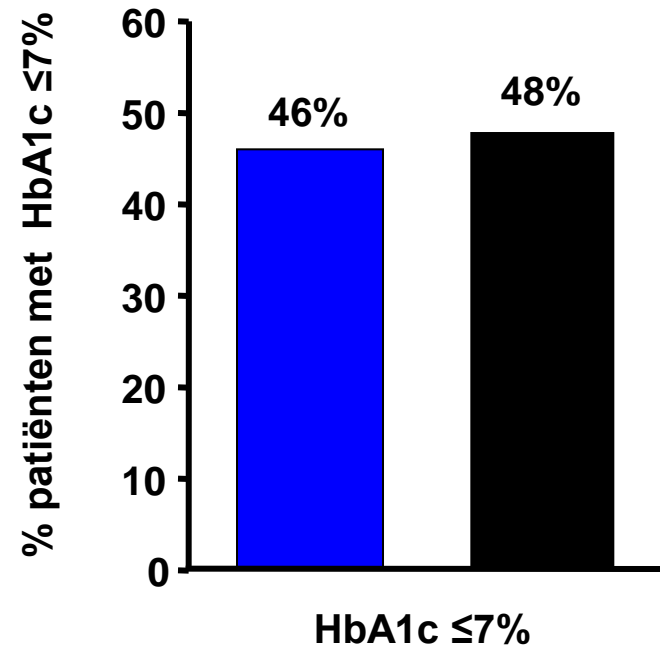
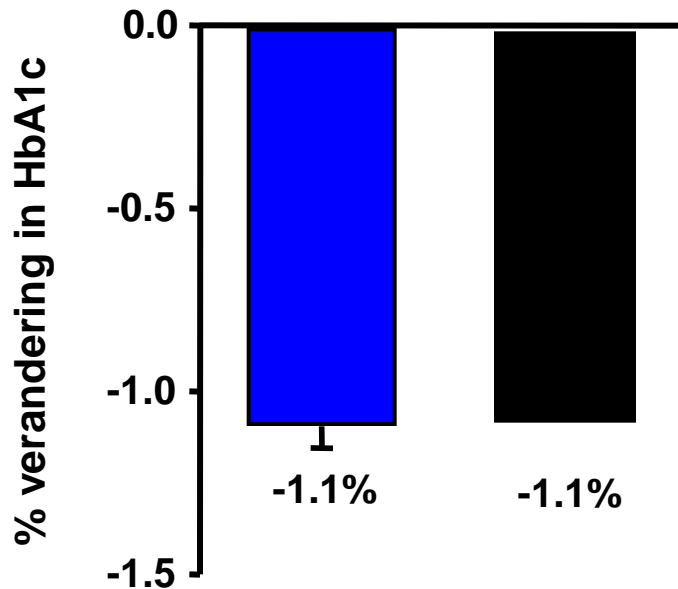
Effectiviteit liraglutide vs. insuline glargine

Exenatide vs glargine (insuline): gelijke reductie van HbA1c

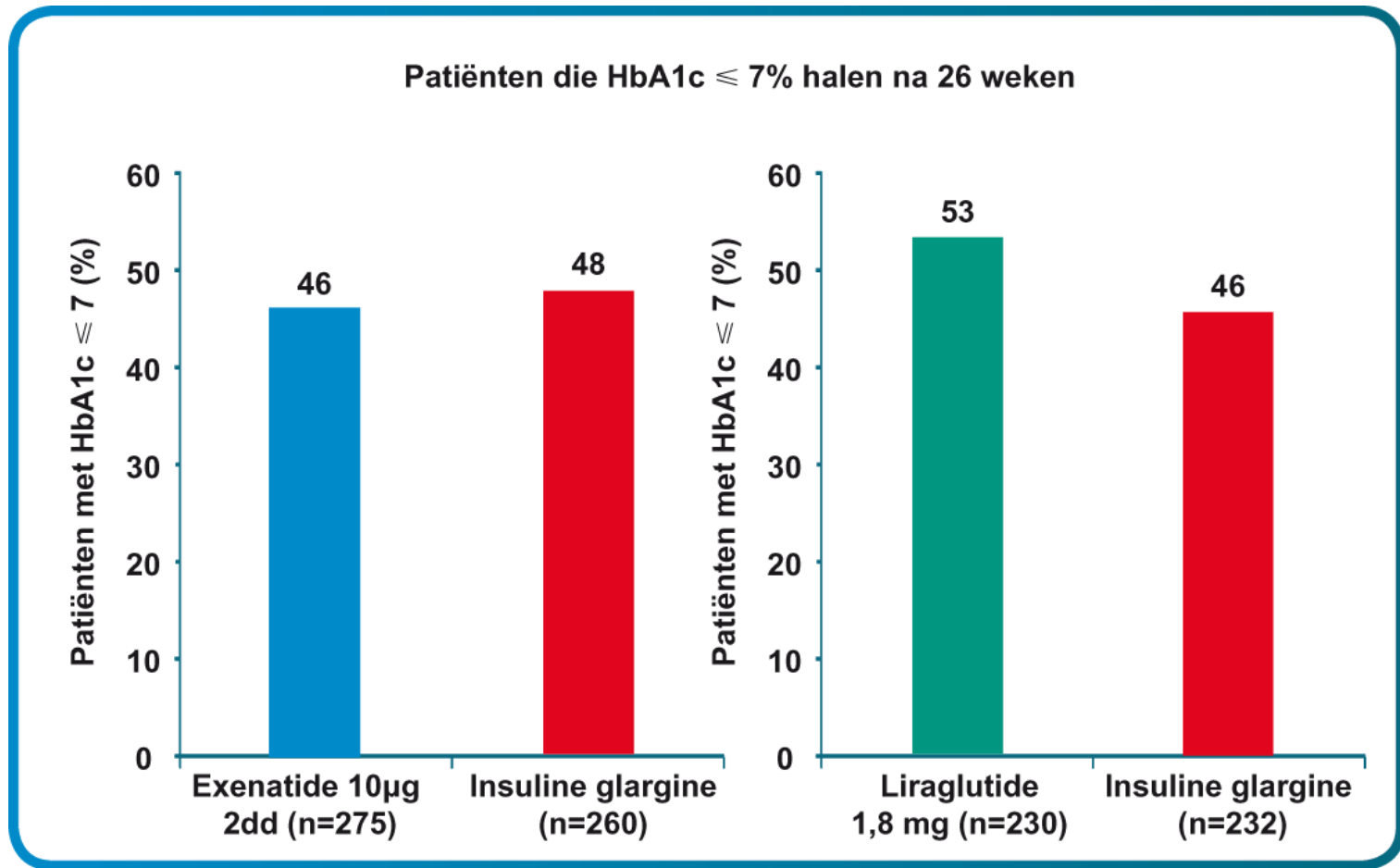

■ Exenatide
■ Insuline glargine

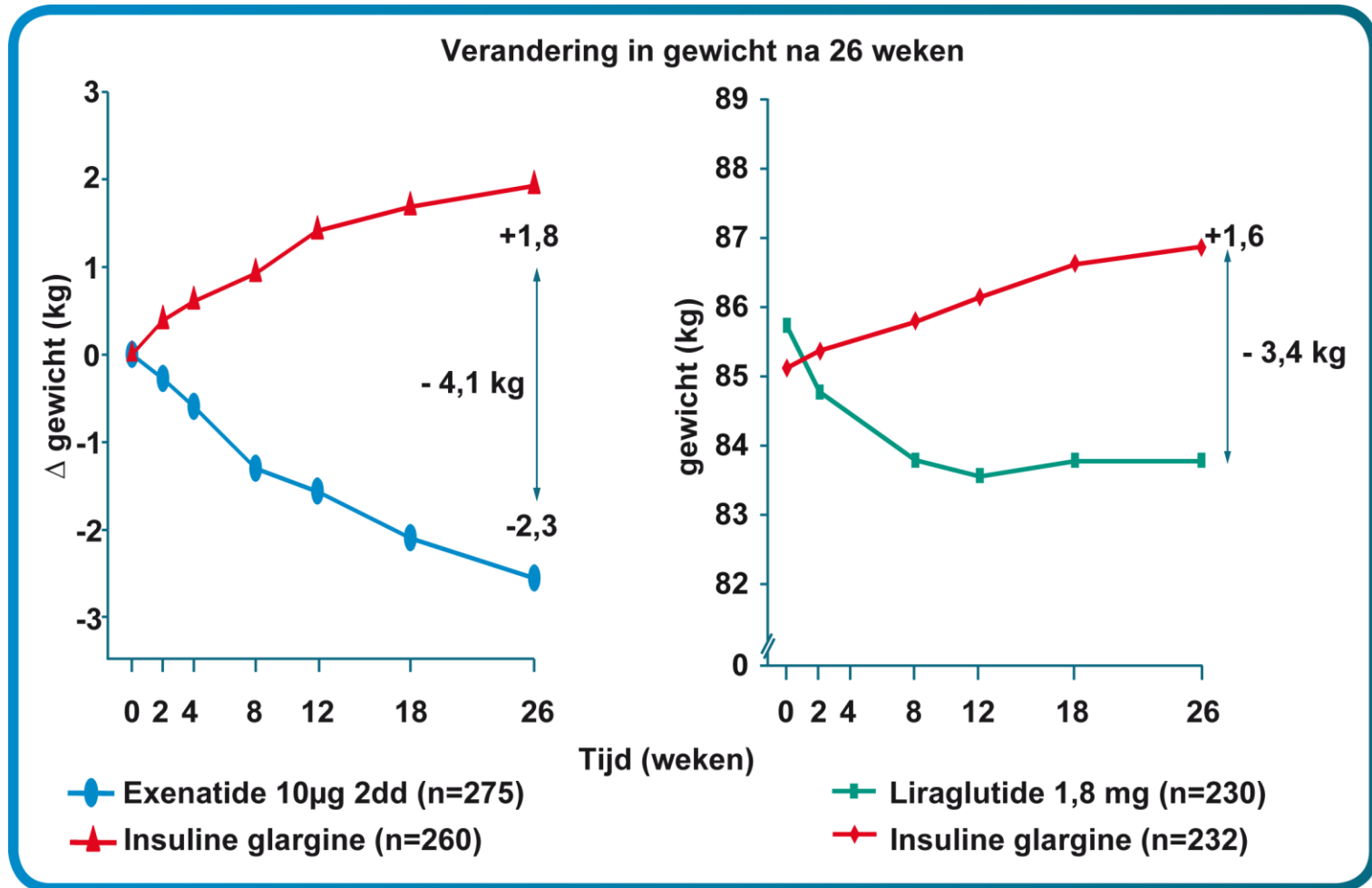

Behalen streefwaarden

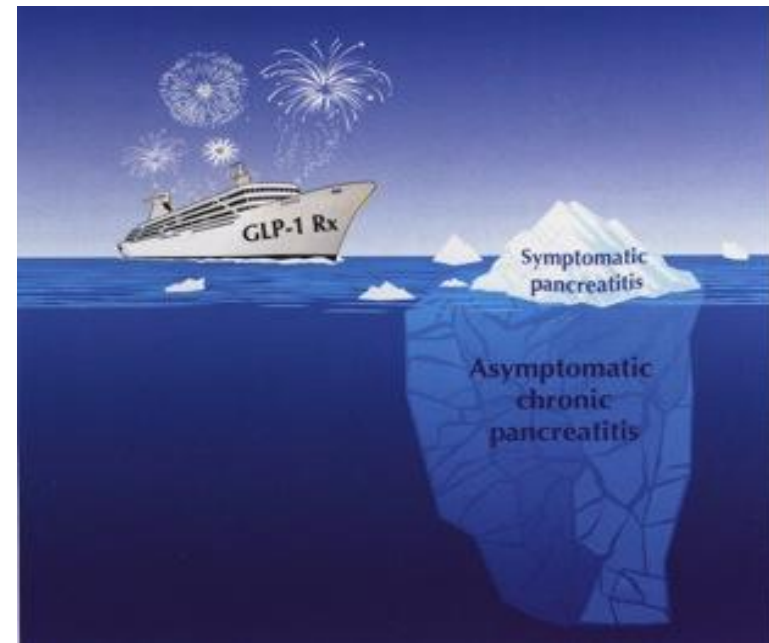

GLP-1 geeft reductie van gewicht

- Waaron Incretines bij type 2 diabetes
 - Wat zijn incretines
 - Hoe werken incretines
 - Resultaten
 - **Bijwerkingen GLP-1**
 - Samenvatting
- *Nieuwe behandelmogelijkheden;*
- ✓ *Welke patiënten?*
 - ✓ *Praktische aspecten*
 - ✓ *Welke afspraken maken we?*

Pancreatitis

- DM-2 3 voudig verhoogd risico
- Obesitas, Alcohol, Galstenen, Antihypertensiva zijn risicofactoren
- RR exenatide t.o.v. combinatie metformine en glibenclamide =1

Tumoren

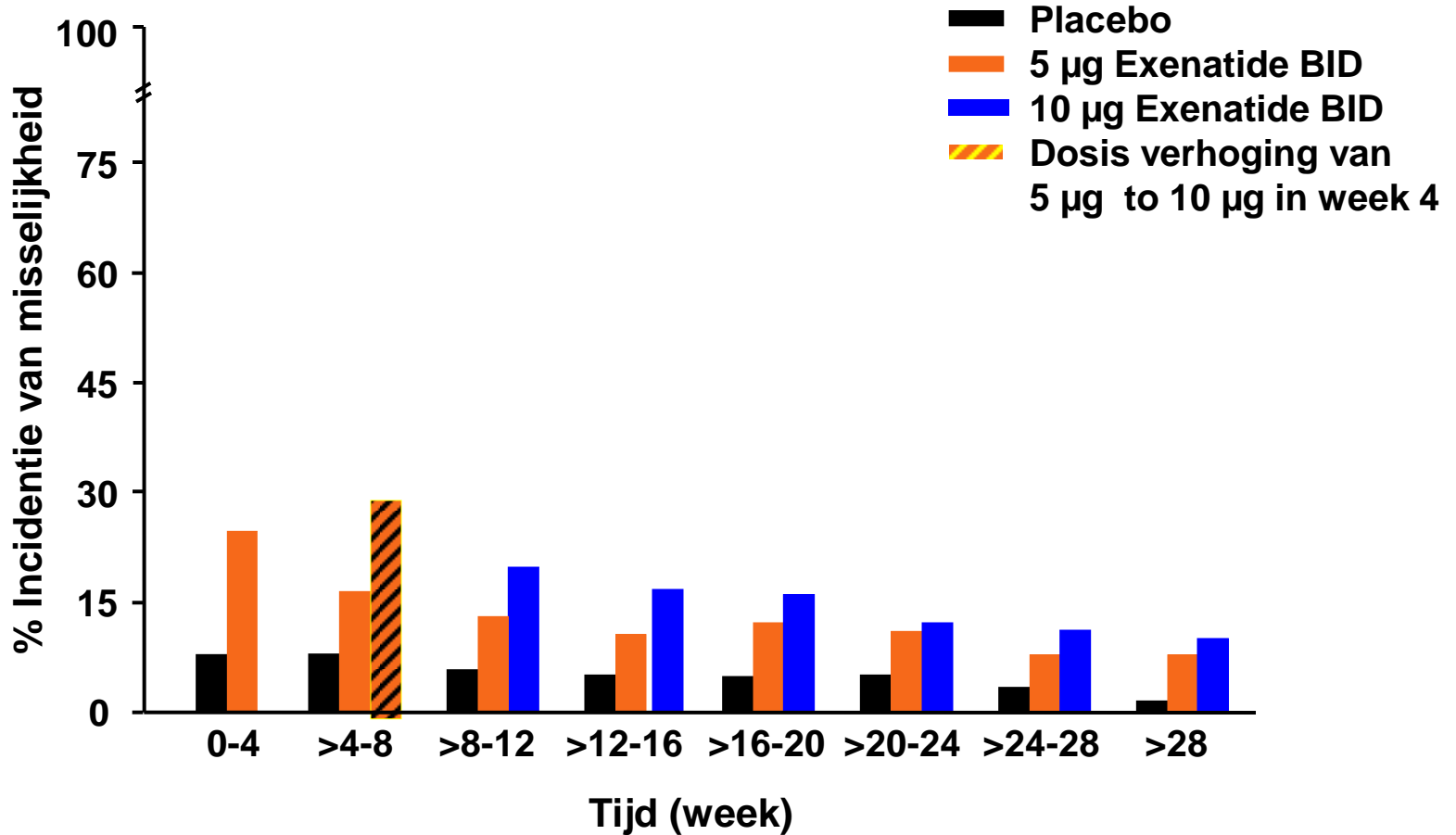

- Bij exenatide 130 x de normale dosis, bij Liraglutide waarschijnlijk lager.

- 2009 ADA geen verhoogd CVR (meta analyse)
- 2010 ADA/EASD mogelijk gunstig CVR profiel

Misselijkheid neemt af tijdens behandeling

Gecombineerd uitkomsten fase 3 studies na 30 weken behandeling met exenatide

	Placebo (N=483)	5 µg Exenatide (N=480)	10 µg Exenatide (N=483)
Misselijkheid	18%	39%	48%
Hypoglycemie	8%	15%	25%
Diarree	6%	11%	15%
Braken	4%	13%	13%
Hoofdpijn	6%	10%	7%
Schrikachtigheid, beverig	4%	9%	10%

- Waaron Incretines bij type 2 diabetes
- Wat zijn incretines
- Hoe werken incretines
- Resultaten
- Bijwerkingen GLP-1
- **Samenvatting**
- *Nieuwe behandelmogelijkheden;*
 - ✓ *Welke patiënten?*
 - ✓ *Praktische aspecten*
 - ✓ *Welke afspraken maken we?*

Werkingsmechanisme

- **Glucose-afhankelijke** verbetering van de glucosehomeostase via insulinstimulatie en glucagonremming
- Verbetering B-celfunctie

Effectiviteit

- ◆ Snelle en duurzame verlaging van de bloedglucose met HbA1c daling 1,2%
- ◆ Progressief en aanhoudend gewichtsverlies van 2-5 kg
- ◆ Stimuleert verzadigingsgevoel en vermindert voedselinname
- ◆ Vertraagt de maaglediging
- ◆ Verbetert serumlipiden
- ◆ Verlaagt de bloeddruk
- ◆ Nog geen data beschikbaar over micro- en/of macrovasculaire complicaties.

Bijwerkingen

- ◆ Misselijkheid (40 – 50% van de patiënten had minimaal 1 melding): initieel, dosisafhankelijk, alleen licht tot matig en voorbijgaand van aard.
 - Misselijkheid wellicht dankzij vertraagde maaglediging
- ◆ Braken en diarree (10-15%)
- ◆ Hypoglykemieën in combinatie met sulfonylureumderivaten (niet in combinatie met metformine)

Contra-indicatie

- ✓ Ernstig nier- en/of leverfalen
- ✓ Pancreatitis

Toediening

- ✓ Subcutane injectiebehandeling
- ✓ 2 VASTE doseringen: 5µg en 10µg - 2x per dag vóór de maaltijd
- ✓ De exenatide-dosis hoeft niet te worden aangepast aan maaltijden, lichamelijke activiteit of aan de resultaten van glykemische zelfcontrole.

Kosten

- ◆ **Maandprijs € 96,20**

Indicatie

- ✓ Behandeling van patiënten met type 2 diabetes in combinatie met metformine en/of een SU bij patiënten bij wie geen adequate glycemische controle wordt bereikt bij maximale verdraagbare doseringen van deze orale behandelingen.

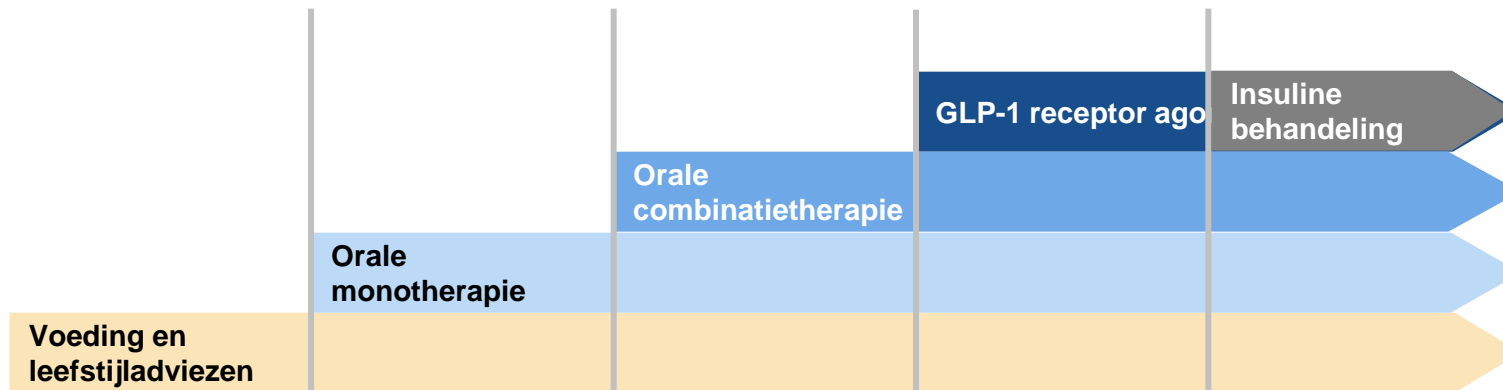
Vergoeding voor verzekerde met DM2 en:

- ✓ een BMI \geq 35 kg/m²
- ✓ onvoldoende glykemische controle met metformine én sulfonylureumderivaat, in maximaal verdraagbare doseringen
- ✓ indien het eerste recept is voorgeschreven door een internist

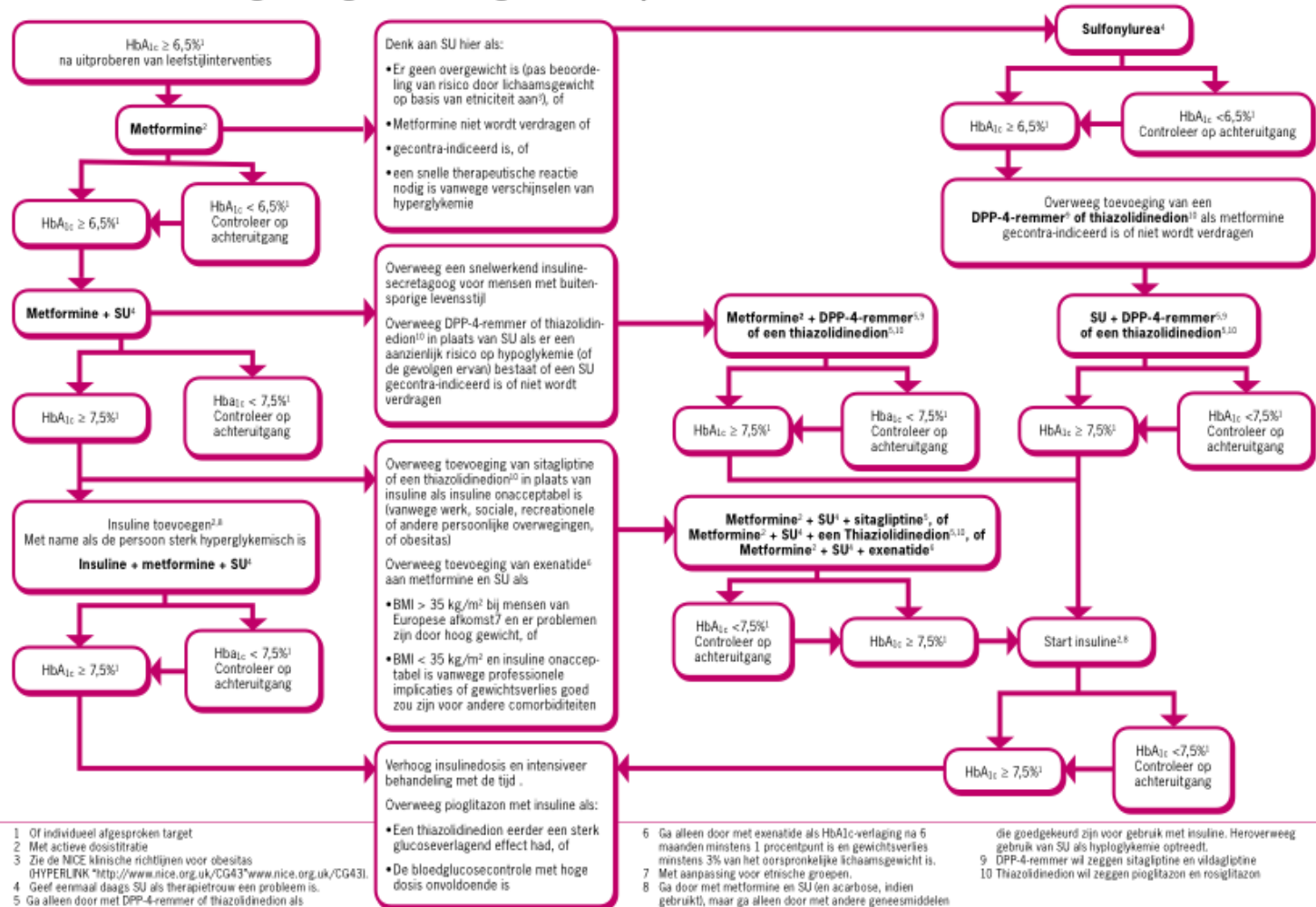
	Metformine	SU	TZD	DPP-4 Remmer	GLP-1 RA	Insuline
Gewicht	↔	↑	↑	↔	↓	↑
Hypo	↔	↑	↔	↔	↔	↑
Overige bijwerkingen	Gastro-intestinaal		Vochtretentie Hartfalen Fracturen (vr.)	Bovenste LWI	Gastro-intestinaal (start behandeling)	
Contra indicatie	Gestoorte nier- of leverfunctie	Gestoorte nier- of leverfunctie	Gestoorte nier- of leverfunctie Hartfalen	Gestoorte nier- of leverfunctie Hartfalen	Gestoorte nierfunctie	
Maandprijs	€1,60–4,15	€1,2 –8,31	€36,98 – 44,83	€44,90	€96,20	€18,41-45,90

Diabetesbehandelingen Anno 2009 - 2010

Stroomschema Zorg Bloedglucoseverlagende therapie

1 Of individueel afgesproken target
 2 Met actieve dosistitratie
 3 Zie de NICE klinische richtlijnen voor obesitas (HYPERLINK "<http://www.nice.org.uk/CG43>" "www.nice.org.uk/CG43).
 4 Geef eenmaal daags SU als therapietrouw een probleem is.
 5 Ga alleen door met DPP-4-remmer of thiazolidinedion als HbA_{1c}-verlaging minstens 0,5 procentpunt in zes maanden is.

6 Ga alleen door met exenatide als HbA_{1c}-verlaging na 6 maanden minstens 1 procentpunt is en gewichtsverlies minstens 3% van het oorspronkelijke lichaamsgewicht is.
 7 Met aanpassing voor etnische groepen.
 8 Ga door met metformine en SU (en acarbose, indien gebruikt), maar ga alleen door met andere geneesmiddelen